

VIDA Follow-up

- på Bygholm Landbrugsskole den 30. september og 1. oktober 2014

HØRSENS KOMMUNE
UDDANNELSE OG ARBEJDSMARKED

VIDA Follow-up på Bygholm Landbrugsskole
1. udgave 2014

Rådhusvej 4
8700 Horsens
Tlf.: 76 29 29 29
www.horsens.dk

VIDA Follow-up er også tilgængelig i digitalt format via:
www.horsens.dk
Børneltra
DPU VIDA

INDLEDNING

Dette inspirationshæfte er udfærdiget på baggrund af arrangementet VIDA Follow-up, som fandt sted på Bygholm Landbrugsskole den 30. september og 1. oktober 2014.

Materialet er udarbejdet i samarbejde med Dagtilbudschef Anne Bust, Udviklingskonsulenter Mette Munkholm Bisbo og Susanne Pedersen fra Tværgående Enhed for Læring samt Kommunikationskonsulent Rasmus Stensgaard med input fra ledere, assisterende ledere og pædagoger fra daginstitutionerne i Horsens Kommune.

Formålet med materialet er at bidrage med viden om VIDA-eksperimenterne pædagog og pædagog imellem, og hvordan man kan bruge VIDA i praksis.

BAGGRUNDEN FOR VIDA OG FOLLOW-UP

Forskningsprojektet "Vidensbaseret Indsats over for udsatte børn i Dagtilbud" (VIDA) belyser overordnet spørgsmålet:

Hvordan kan daginstitutioner bidrage til at øge udsatte børns livschancer? VIDA tager udgangspunkt i tre grundprincipper, som ser således ud:

1. Fra fejlfinding til resourcesyn
2. Fra passiv til aktiv læring
3. Fra individuel til organisatorisk læring

Follow-up forløbet i 2014 var et kortere forløb, hvor der blev undervist i essensen af VIDA undervisningens teoretiske og forskningsmæssige indhold. Forløbet var målrettet de fem institutioner som igennem VIDA-forskningsprojektet fungerede som referenceinstitutioner, og som dermed ikke tidligere havde fulgt projektets undervisning.

Herudover havde flere af de institutioner der deltog i VIDA undervisningen ønske om at få flere pædagoger af sted, hvilket betød at Follow-up forløbet kom til at omfatte 19 daginstitutioner inklusiv dagplejen.

Målet med fremlæggelsesdagene

Formålet med de to fremlæggelsesdage var at styrke pædagogernes evne til formidling om fornyelser af deres pædagogiske praksis med afsæt i det, som skaber kvalitet for børnene.

Et vigtigt mål var også at bidrage med videndeling med afsæt i VIDAs principper og de lokale eksperimenter, som fandt sted hos de forskellige daginstitutioner. Ledere, assisterende ledere og pædagoger holdt spændende og inspirerende oplæg, om hvordan de havde brugt VIDA i deres dagligdag med henblik på at anskueliggøre effekten af VIDA for derigennem at bidrage med nye handlemåder. Slutteligt gav reflektive teams feedback til oplægsholderne.

Introduktion ved dagtilbudschef Anne Bust

Det var med store forventninger og følelser, at jeg var fremmødt på Bygholm Landbrugsskole for at høre oplægsholderne om deres erfaringer med VIDA.

Jeg må indrømme, at alle mine ønsker er blevet indfriet med vores VIDA-eksperiment. Det har været enormt spændende at opleve pædagoger udøve den pædagogiske faglighed, som betyder så meget. Et par dage som disse her betyder også rigtig meget for fællesskabet og sammenholdet, og jeg håber på, at I alle sammen har kunnet drage nytte af hinandens viden på tværs af alle institutionerne. Jeg er glad for, at I har taget den eksperimenterende kultur til jer og mange af de elementer, som ligger i VIDA. Vi har virkelig rykket os. Vi er gået fra et ståsted til et nyt, men vi ved også godt, at vi ikke er færdige endnu.

"Jeg bliver især opmærksom på der, hvor I giver små eksempler på, hvor stor en betydning det her får for vores børn."

VIDA giver os helt nye muligheder, når vi arbejder på den måde. Jeg kan i hvert fald godt blive ydmyg over det kæmpe ansvar, der ligger på vores skuldre. **”Ud fra de tre grundprincipper er det sådan, at vi ikke længere går fra noget - nu er vi kommet til noget.”** Vi er på et nyt ståsted og har fundet et nyt grundlag gennem VIDA. Nu har vi et ressourcesyn. Nu deltager børnene i aktiv læring. Nu udøver vi organisatorisk læring. Det nye grundlag arbejder vi engageret med.

Jeg er især glad for, at ovenstående har skabt en fornyet arbejds glæde blandt ledere og pædagoger. VIDA har virkelig en stor værdi for en William, for en Olivia og alle de andre børn, som I har i hænderne hver dag.

Afslutningsvist vil jeg understrege, at jeg var meget imponeret over, at I var så dedikerede og engagerede i hele processen. Der skal lyde en stor tak herfra for, at I har udvist så stort mod og viljestyrke. Jeg bliver simpelthen så stolt af jer. Jeg vil glæde mig til, at vi kan få flere dage som disse fremadrettet, og at vi nu ved, at vi sammen har skabt et nyt fælles grundlag.

VIDA i praksis

I det følgende er der eksempler på, hvordan det pædagogiske personale har eksperimenteret med VIDA. Ofte er eksperimentet opstået på baggrund af, at man som pædagog eller leder har haft en undren, en udfordring, et ønske eller en antagelse omkring en problemstilling.

Mange steder har man valgt at tage udgangspunkt i VIDA's 3 principper (ressourcesyn, aktiv læring og organisatorisk læring) i forbindelse med planlægningen af eksperimentet. Selvom det kan synes svært at forholde sig til disse begreber, oplevede mange at det ikke var så svært at arbejde med i hverdagen. VIDA lægger nemlig op til, at tiltagene og eksperimenterne skal være praktisk anvendelige og til at gennemføre. Somme tider er det kun ganske få ændringer, der skal til for at opnå positive forandringer.

Det er vigtigt at understrege, at det ikke er alle daginstitutioner, der har grebet VIDA an på samme måde, idet VIDA indebærer en eksperimenterende tilgang. Derfor findes der ikke et endegyldigt facit. Det er heller ikke alle deltagere, der har fundet den perfekte løsning og best practice. Det afhænger bl.a. af, hvor mange ressourcer, man har haft til rådighed, og hvor dybdegående VIDA er blevet implementeret. Som følge deraf kan man heller ikke begå fejl. Det er snarere en lærdom og en lang række refleksioner, som man tager med sig i det videre forløb.

DAGINSTITUTION GEDVED

Huse:

Børnehuset Livstræet

Deltagere:

Linda Holten (pædagog)

Eva Rehnquist (pædagog)

Eksperiment

Fokus fra "Jeg kan ikke" til "Jeg kan godt"

Målgruppe:

To børnehavegrupper

Udfordring eller ønske

Pædagogerne undrede sig over, hvorfor børnene ofte var urolige, når de skulle have frokost. Dette påvirkede hovedsageligt de socialt udsatte børn i en negativ retning, da det specielt var dem, som var mest urolige ifølge pædagogerne. Pædagogerne antog derfor, at det var børnene, der var problemet.

Løsning eller tiltag

Med udgangspunkt i VIDAs principper satte personalet sig for at komme dette problem til livs. Derfor besluttede lederne og pædagogerne at optage sig selv og børnene på video, når de skulle have frokost. Gennem de efterfølgende analyser af videooptagelsen blev det klart, at det egentlig var pædagogerne selv, der var problemet.

De opdagede simpelthen, at det var dem selv der skabte uroen! Det var personalet der serverede ved måltidet, og som bar skåle med mad på bordene til børnene og øste op, mens børnene blot havde en passiv rolle. Personalet besluttede at igangsætte et projekt fra "jeg kan ikke" til "jeg kan godt".

Personalet lavede en ganske lille ændring, som forvandlede passiv læring til aktiv læring. Personalet anskaffede sig nemlig mindre skåle, så børnene også kunne deltage i aktiviteten om at stille mad på bordene til frokosten. Herudover opfordrede de børnene til selv at være aktive i forhold til at sende mad rundt, selv samle tabte ting op mm. Nu oplevede personalet pludselig, at der var mere ro og orden, når de skulle spise og de socialt udsatte børn blev inddraget og fik en aktiv rolle, så de derigennem fik en større fællesskabsfølelse. Herudover havde pædagogerne fjernet fokus på barnet som uroligt, til sammenhængen og egen rolle, hvilket havde betydning for barnets mulighed for at blive inkluderet.

Effekt af VIDA:

- VIDA virker!
- De tre grundprincipper
- Eksperimenterende pædagogisk praksis
- Det er dejligt at prøve ting af
- VIDA som refleksionsværktøj (Hvad fungerer og hvad gør ikke?)
- Mere nærvær i dagligdagen

"Svaret er ikke givet på forhånd med VIDA, vi eksperimenterer os frem. Så snart man har taget ét skridt, må man tage et nyt".

DAGPLEJEN SYD

Deltagere:

Tina S. Rasmussen (pædagog)
Lone Shjødt (pædagog)

Eksperiment:

Læringsrum - Børnenes håndtering af følelser

Målgruppe:

Dagplejere

Udfordring eller ønske

Hos Dagplejen Syd var pædagogerne optagede af, hvordan de kunne støtte dagplejerne i at udvikle børnenes evne til at håndtere følelsesmæssige udbrud, når de eksempelvis blev frustrerede, vrede eller græd.

Løsning eller tiltag

Personalet løste problemstillingen ved at give børnene flere handlekompetencer. Når barnet oplever, at han/hun kan takle problemer selv, får barnet også succesoplevelser. Det er netop denne positive tilgang, VIDA lægger op til.

Resultat

Gennem refleksionsværktøjet og ved at tage udgangspunkt i succesoplevelser bemærkede personalet, at børnene trivedes bedre i dagplejen. Dette gennemsyrede hele dagplejen.

Effekt af VIDA:

- Læringsrum, der forplanter sig hos børnene
- Kultur under udvikling
- Gode resultater
- Kvalitet
- Anerkendelse
- Narrativer

"Vi synes, det var bedre at gå i dybden med eksperimentet end at gå i bredden. Det var vigtigt at bruge noget af den viden de havde fået på kursus og overføre til dette projekt"

"Det er ikke et eksperiment mere, men mere vejen vi skal gå".

DAGPLEJEN VEST

Deltagere:

Vivian Sjostein (pædagog)

Eksperiment:

Undersøgelse af, hvordan fortællinger om børn kan ændre praksis

Målgruppe:

Alle dagplejere

Udfordring eller ønske

Gennem VIDAs refleksionsværktøj hos Dagplejen Vest havde personalet et ønske om at få børnene til at være mere aktive, hvad angår løsningen af konflikter på en konstruktiv måde.

Løsning eller tiltag

Dagplejen Vest anvendte bevidst narrativer med fokus på gode fortællinger om det enkelte barn. Herigennem ændrede dagplejerne syn på børnenes adfærd og intentioner i forbindelse med konflikter.

DNA

Resultat

Personalet oplevede børn, som bedre var i stand til at løse egne konflikter på en mere konstruktiv måde. Dette havde også en positiv effekt i hjemmet, så forældrene havde nytte af det. Derudover havde det en positiv effekt hos udsatte børn med særlige behov.

Effekt af VIDA:

- Læringsrum, der forplanter sig hos børnene
- Kultur under udvikling
- Gode resultater
- Kvalitet
- Anerkendelse
- Narrativer

"Det var en alt for stor opgave, jeg tog på mig... og alligevel ville jeg gøre det på samme måde igen, for det var bare så vigtigt at få alle med".

"Jeg blev så optaget af resourcesyn, så jeg lidt glemte det andet, men det kommer!"

"VIDA skulle være Dna'et, i det jeg gjorde".

DAGINSTITUTION SØNDERMARK

Huse:

Børnehaven Åkanden
Sct. Georgshjemmets Vuggestue

Deltagere:

Maibritt Collett (pædagog)
Anette Nielsen (leder)
Leslie Bak (leder)

Eksperiment:

Fordybelsestid fra 09.00 - 12.00

Målgruppe:

Startede med en enkelt børnegruppe, hvor VIDA derefter blev bredt ud.

Udfordring eller ønske

I Daginstitution Søndermark oplevede personalet ofte, at der i dagligdagen var mange afbrydelser i samværet med børnene. Ofte hang det sammen med, at forældrene afbrød aktiviteterne om formiddagen eller også blev personalet afbrudt af telefonen. Herudover oplevede personalet, at de ofte selv lod sig forstyrre og forstyrrede hinanden.

Løsning eller tiltag

For at løse dette problem besluttede personalet at anskaffe mobiltelefoner primært til sms-beskeder til alle stuer og informere forældrene om nødvendigheden af "fordybelsestid".

Resultat

Gennem tiltagene oplevede personalet, at børnene ikke blev forstyrret af forældre, som kom dryssende om formiddagen, når børnene var samlet. Derfor oprettede Søndermark åbne stuer til modtagelsen af børnene og forældrene gav udtryk for, at det var dejligt, at personalet virkelig ville noget med deres børn. I starten reagerede særligt børn i udsatte positioner stærkt på personalets øgede tilstedeværelse. Børnene så det efterhånden som den fordel.

Effekt af VIDA:

- Fordybelsestid
- Højnet faglighed
- Refleksionsværktøjet
- Ressourcesynet
- Organisatorisk læring
- "Jeg ved, hvad jeg skal", "Jeg bliver guidet gennem forløbet"
- Nærvær og tilstedeværelse

"Vi skal skabe redskaber og pædagogik, der gør børnene robuste".

DAGINSTITUTION MIDTBY

Huse:

Børnehuset Langelinje

Deltagere:

Dorthe Rask (leder) og Lone Kristensen (pædagog)

Eksperiment:

Betydning af fordybelse for børns sociale identitet

Målgruppe:

Børnegruppe

Udfordring eller ønske

Hos Langelinje havde personalet et ønske om at finde ud af, hvilken betydning fordybelse ville have for udvikling af børnenes sociale identitet. Herunder ville personalet styrke børnenes tillid til egen mestring, mestre det sociale samspil og øge selvværdsfølelsen.

Løsning eller tiltag

Daginstitution Midtby løste opgaven ved at udforme differentierede grupper, hvor fantasi og indlevelse i lege og cirkusspecifikke aktiviteter blev en del af hverdagen. Ved at tage afsæt i børnenes idéer om cirkus øger man den aktive læring. Derudover oprettede personalet en forældrecafé, hvor børnenes forældre kunne se dem udføre numre.

Resultat

Personalet oplevede, at børnene viste hinanden nye sider og gennem de positive fortællinger/narrativer kunne man i højere grad relatere til hinanden. Derved skabte børnene et fælles vidgrundlag, som dannede et udgangspunkt for nye lege, relationer og fællesskaber.

Effekten af VIDA:

- God fordybelse - strategi, struktur og planlægning
- Rammesatte aktiviteter
- Narrativer
- Aktiv læring
- Opkvalificering af pædagogisk praksis
- Lettere implementeringsproces
- Den kognitive tilgang - sårbare børn bliver lettere inkluderet

"Det der, hvor de tryllede vand om til blod. Det var ikke rigtigt, for de havde bare noget frugtfarve i glasset med vand, og så tog vi også en, hvor der kun var vand i. Så havde vi den der først og så der, at vi tryllede vand om til blod..(..) De tog bare allerførst det vandglas, og så tog de det, som der var det der farve i."

Pige, 5 år.

"Vi sendte tydelige signaler til børnene om, at vi havde noget for med dem".

DAGINSTITUTION EGEBJERG

Huse:

Kaskelotten

Deltagere:

Daniel Petersen (pædagog)

Eksperiment:

VIDA som hjælpe- og refleksionsværktøj

Målgruppe:

Børnegruppe

Udfordring eller ønske

Hos Kaskelotten i Daginstitution Egebjerg savnede personalet nye perspektiver, hvorpå de kunne gribe den pædagogiske praksis an. De havde et ønske om mere struktur og bedre planlægning i hverdagen, som på sigt ville få en positiv indvirkning hos børnene.

Løsning eller tiltag

Gennem VIDAs tre grundprincipper oplevede personalet, at der var et bedre mentalt overblik. Gennem klare mål og ved at forholde sig til VIDA som begreb, fik man som pædagog en mere proaktiv tankegang og et nyt mindset.

Resultat

Hos Kaskelotten oplevede personalet, at børnene fik mere anerkendelse og nærvær fra et mere "velforberedt" personale. Ved at skele til VIDAs principper og tankegangen, der ligger bag, får man et nyt pædagogisk ståsted, som giver plads til refleksion og mere inkluderende pædagogik.

Effekt af VIDA:

- Fastsatte mål med aktiviteterne
- Skarpere planlægning
- Resourcesynet frem for fejlfinding
- Stærke børn bliver også tilgodeset
- Det aktive læringsbegreb
- Mere nærværende personale

"Det, der har rykket allermest ved mig, er dokumentation - jeg kan se, at det jeg gjorde i går, virkede".

DAGINSTITUTION DAGNÆS

Huse:

Dagnæs Børnehave
Egehøjen

Deltagere:

Tilde Buus Frederiksen (leder)
Betina Martinussen (leder)
Zohreh Bagdi (pædagog)

Eksperiment:

Børnenes kontrol over egne læringsbetingelser

Målgruppe:

Hele institutionen

Udfordring eller ønske

Personalet undrede sig over, hvordan de kunne give mere kontrol til børnene. Altså give dem mulighed for reel indflydelse, så børnene selv kunne gå i gang med at tilrettelægge egne lege, aktivitet og læring.

Løsning eller tiltag

For at løse udfordringen arbejdede personalet ud fra antagelsen om, at de selv skulle udvikle sig for at skabe mulighed for udviklingsmuligheder for børnene. Derfor var det væsentligt at reflektere og have en klar rollefordeling. *"Slip børnene fri"*.

Resultat

Det er ikke "farligt" at give børnene kontrollen, idet der sker mange interessante og udviklende ting, når de voksne går på opdagelse i børnenes univers, hvor børnene netop tildeles kontrollen. Gennem refleksion er det afgørende om: *"vi (pædagoger) tilbyder børnene noget bedre, end det de selv har gang i?"*

Effekt af VIDA:

- "Kaos-angsten" bliver afløst af refleksion
- Eksperimenterende element
- At flytte grænser er lærerigt og bidrager til udvikling
- VIDA hjælper udsatte børn
- Børnene får større kontrol over egne læringsbetingelser
- Legende tilgang i hverdagen
- Øget nysgerrighed

"Det, vi forstyrrer børnene med, skal være bedre, end det de selv har gang i, ellers skal vi lade dem være..."

DAGPLEJEN NORD

Deltagere:

Annette Torntoft (leder)

Bodil Marie Jacobsen (pædagog)

Kirsten Michaelsen (pædagog)

Eksperiment:

Refleksionskultur i dagplejen

Tid	Ansvær	Indhold	Form	Obs/reakt
(14 min.) 12.30 12.36		Introduktion til Feedback metoden	Den nye pædagogiske metode samt og præsentation af den nye feedback-gennemførelse 3 K'er Måske selvbetragtning - og et skabningsrum til fokus	
(20 min.) 12.36 12.56		Tavs refleksion: "Hvad er jeg lykkelig med her i dagplejen?"	Struktureret proces, som den enkelte dagplejer selv beholder	Positiv + kuglerne Næsten evalueringsskema
(20 min.) 12.56 13.16		Kort rundde - 3 minutt til hver	120	
(20 min.) 13.16 13.36		Feedback	Personer som giver feedback - dagplejerne lytter	
(20 min.) 13.36 13.56		Øvelse	Dagplejer og medarbejder er i dialog Husk: "Inviter og nyd" / Hvad fokus	
(20 min.) 13.56 14.16		Tavs refleksion: "Hvordan ser det ud med alle de nye ting?"	Struktureret proces, som den enkelte dagplejer selv beholder	Positiv + kuglerne Næsten evalueringsskema
(20 min.) 14.16 14.36		Kort rundde - 3 minutt til hver	120	
(20 min.) 14.36 14.56		Kort evaluering: "Hvordan ser det ud med alle de nye ting og feedback metoden?"	Placering	Næsten evalueringsskema

Målgruppe:

Samtlige legestuegrupper/alle dagplejere

Udfordring eller ønske

I Dagplejen Nord ønskede personalet at højne den pædagogiske faglighed. De ville skærpe den enkelte dagplejers opmærksomhed på egen praksis i forhold til kommunikation og adfærd.

Løsning eller tiltag

For at opfylde ønsket tog Dagplejen Nord afsæt i en refleksionskultur, hvor man ønskede at bevidstgøre egen forholdemåde endnu mere i en spændende refleksiv proces med udgangspunkt i den didaktiske tilgang; "Hvorfor gør du det, du gør?" Pædagogerne tog især udgangspunkt i VIDAs tredje princip omkring fokus på organisatorisk læring.

Resultat

Refleksionskulturen, observationer og feedback med afsæt i de 3 K'er (- kærligt, konstruktivt og konkret) gjorde, at dagplejerne fik øje på deres egen betydning for børnenes trivsel og udvikling. De oplevede, at det at få feedback på den måde var en anerkendelse af deres arbejde, men det fik også sat refleksioner i gang i forhold til at udvikle en endnu bedre praksis.

Personalet erfarede, at børnene i højere grad blev anerkendt på baggrund af denne proces. Derudover styrkede tiltagene også fællesskabet, for dagplejerne såvel som for pædagogerne.

Effekt af VIDA:

- Refleksionsrum
- Gå "all in"
- Plads til faglige drøftelser
- Forbedret struktur
- Gladere børn

"VIDA er noget, vi ikke vil hjem fra - vi er gået "all in".
"Nogle efterspørger faktisk flere observationer af deres praksis".

DAGINSTITUTION ØSTBIRK

Huse:

Børnehaven Skovhuset
Børnehuset Østbirk

Deltagere:

Maibritt Hanna Rasmussen (leder)
Lone F. Nørgaard (leder)
Bente H. Hansen (pædagog)

Eksperiment:

At flytte barnets position fra bagerst til forrest

Målgruppe:

Hele institutionen (begge huse)

Udfordring eller ønske

Fra Daginstitution Østbirk finder vi historien omkring drengen William. Han kunne ikke fordrage at cykle, når pædagogerne og børnene var ude på cykeltur. Personalet kun ikke helt forstå, hvordan det kunne være, da han ellers var en energisk dreng. Han blev altid placeret bagerst i gruppen når de var af sted, så en pædagog kunne følges med ham, og anspore ham til at deltage.

Løsning eller tiltag

Med udgangspunkt i VIDA og især resourcesynet besluttede personalet at de ville give William en ny rolle, og valgte at sætte specielt fokus på ham i børnegruppen. Derfor placerede de ham forrest i gruppen, når de cyklede.

Resultat

Dette havde en fantastisk effekt, idet William blev gjort til den stærke i gruppen, den som skulle vise vej. Han fik en ny rolle, hvor han blev set op til, og nu var det lige pludselig meget sjovere at cykle med de andre. Gennem denne oplevelse fik William succes og en følelse af mestring.

Effekt af VIDA:

- Bedre struktur
- Fokus på udsatte forældre
- Resourcesynet er et meget vigtigt punkt
- Læring gennem narrativer
- Aktiv læring
- Fornyet energi, motivation, lyst og mod
- Børnene vokser

"Det pædagogiske arbejde er blevet mere systematisk, målrettet og eksperimenterende. Det hjælper os til at synliggøre udvikling, og skaber arbejdsglæde. Jeg får øje på det, der virker, og det der lykkes".

DAGINSTITUTION NIM

Huse:

Nim Børnehus

Deltagere:

Inge Mikkelsen (leder)
Mette Jørgensen (pædagog)

Eksperiment:

Styrkelse af børns læring og sociale identiteter

Målgruppe:

Tre eksperimenter inddelt på tre stuer

Udfordring eller ønske

Hos Nim Børnehus undrede personalet sig over, om alle børnene var deltagende, og om de havde indflydelse på fællesskabet. I den forbindelse ønskede personalet at undersøge, om deres antagelser holdte vand. Desuden kunne personalet se, at det ikke var alle børn, som deltog i positive legereationer.

Løsning eller tiltag

Gennem VIDAs princip om organisatorisk læring satte personalet fokus på at styrke børnenes lærings- og sociale identitet. Dette blev konkretiseret gennem tre eksperimenter.

Resultat

Lederne oplevede, at det var godt at evaluere og lære sammen med personalegruppe. Sammen fik de en fælles viden, hvis formål var at styrke børnene gennem fællesskaber. Den organisatoriske læring affødte succesoplevelser for børnene, de udviste større åbenhed for hinanden, de rykkede grænser og frem for alt blev børn i udsatte positioner til forbilleder.

Effekt af VIDA:

- Fra individuel til organisatorisk læring
- Gode sociale, lærings- og handlekompetencer
- Børnene bliver aktive i egen læring
- Forældreinddragelse
- Fælles mål
- VIDA som en forlængende og mere positiv tilgang til inklusionstanken

"Vi lærte, at vi kan komme i mål, hvis vi har struktur - det har effekt!"

"Vi fandt ud af, at vi informerede forældrene, vi inddrog dem ikke."

DAGINSTITUTION BRÆDSTRUP

Huse:

Eventyrhuset og Tinggården

Deltagere:

Anne Mette Fuglsang (pædagog) fra Tinggården

Ina Sawicki (pædagog) fra Eventyrhuset

Eksperiment:

Styrkelse af børns mestring og handlekompetencer

Målgruppe:

Hele institutionen

Udfordring eller ønske

Hos Brædstrup havde personalet et ønske om at mindske risikoen for eksklusion børnene i mellem. Især ville personalet gerne inddrage forældrene mere i hverdagen, så forældrenes ressourcer og viden om deres børn kom i spil.

Løsning eller tiltag

Måden hvorpå personalet arbejdede med dette, var ved at arbejde med fællesskaber og styrkelsen af børnenes handlekompetencer. Dette erfarede personalet bedst kunne lade sig gøre gennem grundig dokumentation af børnenes kompetencer, for at anskueliggøre, hvorvidt eksperimentet havde effekt, og om eksperimentet rent faktisk var til gavn for børn og personalet. Derfor lavede personalet et skema hvor børnenes kompetencer skulle beskrives, sammen med barnets Nærmeste Udviklingszone (NUZO). Dermed kunne man følge, om eksperimentet og indsatsen havde effekt. Forældrene blev inddraget i at lave dette skema, så deres perspektiver og viden også blev anvendt.

Resultat

Det havde stor effekt for børnene i udsatte positioner at der blev arbejdet med handlekompetencer, idet de fik en oplevelse af, at jeg kan noget og de andre viser, at de vil mig. Dette kunne skemaerne kaste lys over. Desuden deltager forældrene nu i en månedlig værdisamtale.

Personalet fandt ud af, at en god dokumentationsform i forhold til eksperimentet, kunne være at lave sociogrammer før og efter eksperimentet - for at synliggøre om der var nye relationer på baggrund af dette.

Effekt af VIDA:

- Øget forældreinddragelse
- Fokus på fælles mål
- VIDA som en forlængende og mere positiv tilgang til inklusionstanken
- Antistigmatisering
- Børnenes ønsker og behov bliver i højere grad medtaget
- Man udøver den pædagogiske praksis gennem børnenes øjne, hvor de er
- Faglig dokumentation

"Vi lærte, at vi skal prioritere dokumentation fra starten for at se, om vi er på rette vej. Uden dokumentation vil det ikke være muligt at vide, hvilke indsatser der skaber de ønskede resultater".

DAGINSTITUTION TORSTED, ØSTERHÅB

Huse:

Østerhåb

Deltagere:

Mikkel Wulff (pædagog) fra Østerhåb

Eksperiment:

Regellege og styrkeaktiviteter for at styrke børns samarbejde

Målgruppe:

Børnegruppe

Udfordring eller ønske

Personalet undrede sig over, hvordan de kunne udvikle handlekompetencer hos børnene i udsatte positioner. Personalet sigtede imod at fremme børnenes evne til at indgå i sociale fællesskaber.

Løsning eller tiltag

Østerhåb løste udfordringen ved at lave regellege og styrkeaktiviteter. Det overordnede tema blev derfor krop og bevægelse.

Resultat

Gennem fysiske aktiviteter oplevede børnene mange forskellige sindsstemninger. Aktiviteterne var også med til at styrke fællesskabet gennem det samarbejde, som aktiviteterne forudsatte. Forældrene blev også inddraget i disse lege, idet de fik udleveret en såkaldt "Pixifolder" med beskrivelse af legen og dens formål.

Effekt af VIDA:

- Man kan i højere grad sprede viden og se det hele i et større perspektiv
- Fra viden til praksis
- Man ændrer det negative fokus på børn i udsatte positioner til et mere positivt syn, således man derigennem skaber bedre vilkår for alle børnene
- Målrettethed
- Gennem VIDA bliver den forskning, som ligger til grund for den pædagogiske praksis bekræftet
- Børnene udvikler sig og flytter sig
- Der er intet på forhånd givet facit, som børnene skal nå

"Som i al anden pædagogisk praksis tager udvikling tid, det gør det også med VIDA, før det bare kører".

DAGINSTITUTION TORSTED, SIRIUS

Huse:

Sirius

Deltagere:

Tina Vallentin (pædagog) fra Sirius

Eksperiment:

"Barnets bog" - Børns oplevelse af netværk som ressource

Målgruppe:

Børnegruppe

Udfordring eller ønske

Hos Daginstitution Torsted hos vuggestuen Sirius undrede personalet sig over, hvorfor der ifølge refleksionsværktøjet var et stort "gap" mellem børnene og personalet i forhold til spørgsmålet:

"I hvor stor grad har DU kompetence til at bidrage til at børnene skaffer sig mulighed til at bruge ressourcer i sit sociale netværk for at fremme læringsprocesser?"

Løsning eller tiltag

For at løse ovenstående problem ønskede personalet i højere grad at medinddrage forældrene i børnenes hverdag gennem "Barnets bog". Denne bog fungerede som en slags dagbog, hvori barnet og forældrene sammen kunne sætte billeder i og skrive om, hvad de syntes var spændende og interessant.

Resultat

Gennem initiativet oplevede personalet, at børnene oplevede sig som en del af et betydningsfuldt netværk, som i sidste ende også var stærkt medvirkende til at fremme læring og mestring. Børnene oplevede, at der ikke er noget forkert billede af ens netværk, men at det er en ressource, uanset hvordan ens familie ser ud, hvad de forskellige laver, og hvor mange der er omkring en. En normalt stille pige på 4 år viste en ny og mere social side af sig selv på grund af barnets bog, som gav hende et afsæt at tale ud fra.

Effekt af VIDA:

- Ressourcesynet
- VIDA giver plads til at inkludere alle børn - specielt dem med særlige behov
- Børnene bliver "eksperter"
- Børnene bliver en aktiv del af fællesskabet
- Muligheder frem for begrænsninger

"Jeg involverede forældrene i, at de var en del af noget vigtigt - et projekt vi skulle prøve af, inden det skulle bredes ud i hele institutionen".

DAGINSTITUTION SØVIND

Huse:

Børnegården Søvind

Deltagere:

Bitten Møller (leder)

Susanne Grønlund Rasmussen (pædagog)

Eksperiment:

Involvering af børn og forældre i aktive læreprocesser

Målgruppe:

Børnegrupper

Udfordring eller ønske

Hos Børnegården Søvind undrede personalet sig over, hvordan man i højere grad kunne involvere børnene i aktive læreprocesser og samtidigt involvere deres forældre i disse. Hos Børnegården Søvind havde man et ønske om at styrke børnenes personlige udvikling.

Løsning eller tiltag

Alle børn fik en skokasse, som de skulle dekorere som deres hus sammen med forældrene derhjemme. Efterfølgende blev husene stillet op som "mini-lokalområdet", hvorved børnene fik blik for, hvor hinanden boede. De inddrog forældrene i dette og fik på den baggrund lavet nye legeaftaler.

Resultat

Projektet resulterede for det første i et mere homogent team i Børnegården og gladere børn med et fælles projekt. Det gav samtidigt plads til forskellighed, og forældrene blev inddraget.

Effekt af VIDA:

- Mere struktur, handlingsorienteret og handlingsanvisende
- God kobling mellem teori og praksis
- Dybere evaluering
- Flytter barnet i højere grad og understøtter
- "Start with why" - refleksion
- Et mere homogent team
- En trykkelig institution

"Ej hvor er det fedt, for barnet har faktisk fået en handlekompetence - nu hjælper de forældrene til at tage initiativ til legeaftaler".

DAGINSTITUTION HATTING

Huse:

Solstrålen

Deltagere:

Vivian Beier (leder)

Mette Rosenbech Jensen (pædagog)

Eksperiment:

Fortælling på kroppen for at styrke differentierede fællesskaber

Målgruppe:

Børnegrupper

Udfordring eller ønske

I Solstrålen havde personalet et ønske om at inddrage aktiv læring gennem fortællinger for derigennem at styrke fællesskabet, så også de mere udsatte børn kom i spil. De havde en antagelse om, at *"den man rører ved, mobber man ikke"*.

Løsning eller tiltag

Lederne og pædagogerne besluttede at anvende kroppen som redskab i forhold til fortællingerne.

Resultat

Gennem sanselig leg, vejledt deltagelse og aktiv læring oplevede børnene mere dynamik i hverdagen. Ved den legende tilgang, hvor kroppen blev inddraget i fortællingerne opdagede børnene, at de kunne være sammen på en ny måde, hvilket især gavnede de udsatte børn.

Effekt af VIDA:

- Vejledt deltagelse og aktiv læring
- God filosofi bag VIDA
- Mere anerkendende tilgang
- Omsorgskultur
- Børnene skal vide, at man ikke er for stor til at bede om hjælp
- Mestring
- Øget robusthed
- Mere dynamik i hverdagen

"Det vi har, der er svært, det er svært, og det vil det fortsat være. Men når vi arbejder med det, barnet er god til, kan vi flytte det også i forhold til det, som er svært".

DAGINSTITUTION LANGMARK

Huse:

Rytterkilden

Deltagere:

Elly Due Rasmussen (pædagog)

Eksperiment:

At blive synlig og aktivt deltagende

Målgruppe:

3-4 børn

Udfordring eller ønske

Personalet havde et ønske om at styrke børnenes mestring og læring, og at de børn som befinder sig i periferien af fællesskabet, bliver inddraget og bliver mere synlige både for de andre børn og for de voksne. At børnene bliver aktivt deltagende og at der bliver muligheder for venskaber børnene imellem.

Løsning eller tiltag

Ved at udfordre den gængse tænkemåde fik personalet især øje på udsatte børns ressourcer. Det gjaldt om at se børnene i en anden sammenhæng - her naturen. Personalet inddrog forældrene aktivt og formidlede den gode historie.

Resultat

Børnene oplevede en sjovere hverdag med styrket sprog og motorik. Dette resulterede i flere succeshistorier, som forældrene havde stor gavn af.

Effekt af VIDA:

- Barnet gøres ikke til problemet - det er et barn i problemer og ikke med problemer
- Bringer et nyt og forfriskende perspektiv
- Skaber vedvarende fornyelse
- "Man bygger på børnene"

"Gennem eksperimentet har jeg fået øje på nogle ressourcer, og barnets far kom og sagde til mig 'det var dejligt med nogle gode historier, det har vi godt nok også haft brug for'".

"Jeg overvejede, om eksperimentet var skudt helt forbi, men efter 3-4 gange begyndte jeg at se noget".

DAGINSTITUTION HØJVANG

Huse:

Børnehaven Fjordparken
Børnehaven Pyramiden

Deltagere:

Annelise Nørsøller (leder)
Bente Dam Andersen (pædagog)

Eksperiment:

Selvhjulpenhed og mestring - synlig evalueringsproces

Målgruppe:

26 børn fra Pyramiden

Udfordring eller ønske

Daginstitution Højvangs fokus under eksperimentet handlede om, hvordan personalet kunne lave en evalueringsproces, som kunne gøres synlig og måles under processen.

Evalueringen skulle henvende sig til både børn, forældre og personalet, så de kunne følge den differentierede udvikling, som børnene var igennem.

Løsning eller tiltag

Personalet løste problemstillingen ved at udvikle et idékatalog, som fungerede som et inspirationsmateriale til arbejdet med inddragelse af børn og forældre i eksperiment- og evalueringsforløbet.

1. Tager billeder af børnene fx en gang om ugen i en fire ugers periode, for at se om barnets deltagelse af ændret sig.
2. Bruge spontane sætninger fra børnene til at understøtte de billeder der bliver taget af børnene.
3. Afkrydsningslister til at dokumentere, om fx det enkelte barn nu kan hoppe på et ben eller kan holde en blyant med pincetgreb.
4. Kunne man bede forældrene om at måle/dokumenter børnenes udvikling? Fx taler barnet om derhjemme, om det føler sig som en del af fællesskabet, ved fx at børnene fortæller om at.
5. Visualisering af dokumentationen fx "Nu kan jeg lyne en jakke".
6. Hvor ofte skal barnet guides i en leg. Måles fx over en projektperiode.
7. Mål på sproget. Fx hvor ofte bruger børnene fokus ordrene? Viden hentes ved Connie og Janne
8. Måling på om børnene fx kan farverne.
9. Ved børneinterview, stil da kun et spørgsmål til børnene. Fx "Hvad er du blevet god til her i garderoben?" Spørg igen efter 14 dage. Andet eks " Har du fået nye kammerater her i børnehaven. Hvad hedder dine kammerater?"
10. Måle på hvordan udviklingen har været i forhold til at varetage dukse opgaverne.
11. Pejlemærkerne: kan børn overskue, hvad man skal bruge til den enkelte menu, fx kniv gaffel eller ske. Kan man gennemskue opgavernes rækkefølge? Fx først tælle hvor mange børn der skal dækkes op til, så skal der tørres borde af og fejes.

Resultat

Personalet oplevede, at det styrkede sammenhængen mellem institution og hjem, når forældrene fik mulighed for at følge processen nøje og til tider at være en del af den.

Effekt af VIDA:

- Forældresamarbejde
- Implementeringen af VIDA i hverdagen
- Den positive tilgang
- De voksne kender kerneopgaven
- Børnene får ejerskab
- Man taler til følelser
- Læringsstile
- De voksne sætter rammerne og skaber derigennem forøget motivation

"Det ene eksperiment fører til det andet".

"Vi er blevet mere opmærksomme på at investere i forældresamarbejdet".

DAGINSTITUTION LUND

Huse:

Lund Børnehus

Deltagere:

Lene Kildevæld Jensen (pædagog)

Lone Bech Thorstein (pædagog)

Eksperiment:

Konfliktløsningsmodel for at styrke børnenes oplevelse af mestring og læring

Målgruppe:

Børnegrupper

Udfordring eller ønske

Hos Lund Børnehus oplevede personalet, at der ofte var konflikter mellem børnene. Det var svært at komme dette problem til livs, da pædagogerne ofte manglede et konkret værktøj for at kunne tage fat om problemet mere målrettet og struktureret

Løsning eller tiltag

Med udgangspunkt i VIDA besluttede personalet, at udarbejde en såkaldt "Konfliktløsningsmodel". Gennem refleksion og strukturerede læreplanstemaer var personalet med til at styrke børnenes sociale kompetencer ved at udnytte børnenes ressourcer anderledes.

Resultat

Pædagogerne oplevede pludseligt, at børnene ikke længere var så kede af det og antallet af konflikter blev mindsket betragteligt. Det betød gladere børn, som affødte et personale, som nu kunne være mere nærværende og udvise mere overskud.

Effekt af VIDA:

- Refleksionsværktøj
- Læreplanstemaer til at styrke sociale kompetencer
- Færre konflikter
- Konfliktløsningsmodellen er udslagsgivende for børnene

"Vi forsøgte at finde ud af, om der var andre ting, der havde betydning for den store udvikling end eksperimentet".

Tanker fra en børnefysioterapeut

Fremlæggelserne vidnede om stor alsidighed og spændvidde: fra det konkrete eksperiment i pædagogisk praksis til organisatorisk udvikling.

Alle har været ambitiøse og professionelle i deres VIDA-arbejde, men har også holdt sig "keep it simple" for øje for at kunne se effekt. Det var tydeligt, at det at højne refleksionsniveauet og forbinde praksis med refleksion har været betydningsfuldt i VIDA-arbejdet: *At skabe en refleksionskultur - men vel og mærke uden at det legende og kreative forsvinder.*

Fremlæggelserne vidnede om, at der er blevet kigget på og taget ved "vanens magt", idet man har flyttet sig fra en fejl- til en mulighedstænkning. Blikket for den anerkendende tilgang er skærpet, og man har fået øje for det narrative element - italesættelsens betydning (magt).

Som fysioterapeut bliver jeg også glad for, at der har været blik for kroppen som medspiller og aktør i læring samt for det fysiske rum som læringsrum: *At de fysiske rammer har stor betydning som en del af konteksten for pædagogisk praksis.*

- *Mit overordnede indtryk af dagen: Glæde, energi, engagement.*
- *Min overordnede overskrift for dagen: De voksnes udvikling er vigtig for børnenes udvikling! - eller: De voksne skal flytte sig, for at børnene flytter sig (i udvikling).*

Lone Høj Langgaard
Børnefysioterapeut/Tværgående Enhed for Læring

Hvad fik vi ud af VIDA

I det følgende står beskrevet, hvilken effekt VIDA har haft for følgende områder i de forskellige daginstitutioner og hos dagplejerne. Vi har valgt at medtage de væsentligste pointer, som fremlæggerne har været med til at påpege gennem deres præsentationer på dagen og via interview.

VIDAs betydning for:

- *For personalet*
- *For børnene*
- *For forældrene*
- *For fagligheden og kulturen*

Personalet

Personalet oplever generelt, at de har fået et nyt ståsted. Dette er blandt andet sket gennem VIDAs refleksionsværktøj, da det er blevet muligt at arbejde med den pædagogiske praksis på en helt ny måde med afsæt i refleksion på baggrund af data.

I dagligdagen mærker personalet, at de er mere nærværende og tilstede over for børnene, men også over for hinanden. Ledere og pædagoger finder desuden facilitering af møder lettere, og derudover oplever de, at det er blevet nemmere at forventningsafstemme. VIDA har tilført personalet en større positivitet i hverdagen, eftersom de føler sig mere motiverede i et mere homogent team med overordnede, klare mål.

Børnene

Som nævnt tidligere oplever børnene, at personalet er mere nærværende og til rådighed. De voksne ser simpelthen børnene på en anden måde, idet man er gået fra "fejlfinding til ressourcensyn".

Børnene får mere anerkendelse og bliver inddraget i læreprocessen ved at gå fra "passiv læring til aktiv læring". Der bliver taget hensyn til forskellighed, og generelt er der et større fokus på børnene. Der er generelt større opmærksomhed på narrativens betydning for børnenes udviklings- og inklusionsmuligheder.

Med VIDA har børnene fået øget kontrol over egne læringsbetingelser gennem den eksperimenterende tilgang. De får succesoplevelser, hvilket styrker deres oplevelse af mestring i hverdagen. Børnene er med til at påvirke rammerne for den pædagogiske praksis, hvilket det aktive læringsbegreb er med til at understøtte. Det fælles fokus på alle børns handlekompetencer har særlig betydning for børn i udsatte positioner. Overordnet set er det med til at øge alle børns livschancer.

Forældrene

VIDA lægger op til en højere grad af forældreinvolvering, hvor man ansporer til dialog ud fra et ressourcensyn. I stedet for at pålægge pædagogerne flere opgaver tager man udgangspunkt i børnene, som eventuelt kan tage "arbejde" med hjem til forældrene. Forældrene er meget positive i forhold til den øgede grad af involvering, og personalet oplever, at samarbejdet omkring børnene styrkes.

Fagligheden og kulturen

VIDA har været med til at højne videndeling og give fagligheden et nyt perspektiv. Personalet oplever, at VIDAs tre grundprincipper har medvirket til forøget engagement og positivitet i hverdagen. Pædagogerne og lederne forklarede, at VIDA er et stort skridt til i forhold til at højne fagligheden, idet målene er lettere at forholde sig til, og at man arbejder ud fra en systematisk og eksperimenterende tilgang. Det er større fokus på dokumentation og evaluering.

Den pædagogiske kultur har flyttet sig med VIDA i form af mere refleksion over egen praksis. Især har det store fokus på ressourcesyn haft betydning for kulturen. Pædagogerne oplever, at de i langt højere grad arbejder med og italesætter børnenes potentialer frem for børnenes mangler. Hermed bliver der flyttet på de grundlæggende antagelser, vi lægger til grund for det pædagogiske arbejde.

Spørgsmål

Som en afsluttende del af VIDA-eksperimentet blev pædagoger og ledere spurgt, på hvilken måde de er blevet dygtigere på en skala fra **1 - 5**, hvor 1 er dårligst og 5 er bedst, på følgende områder:

Gennemsnitlig vurdering

*Evne til at styrke faglig viden: **3,85***

*Evne til at omsætte viden til praksis: **4,32***

*Evne til at kommunikere det faglige pædagogiske fag: **3,55***

Horsens Kommune
Rådhusstorvet 4
8700 Horsens

Telefon: 76 29 29 29
www.horsens.dk

HÖRSENS KOMMUNE
UDDANNELSE OG ARBEJDSMARKED

